

Men då är jag glad, sade jag, att jag kan få reda på det genom dig: Och? Är amerikanerna på reträtt? Har vi kommit över Maas?

Tror du att führern berättar sådana detaljer för mig? sade hon. Jag kan höra på hans röst om vi segrar eller inte.

Kanske har din führer druckit lite sekt, sade jag.

Aldrig, sade Eva. Det kan du vara övertygad om. Han dricker inte en enda klunk, inte ens på nyårsafton. Ingen alkohol, inga cigaretter och aldrig en bit kött.

Måste vara hemskt, sade jag.

Beror på hur man ser det, sade Eva. Det finns värre saker.

Det är klart, sade jag. Mycket värre.

Nyårsaftonsbalen på Platterhof skulle inte ha passat Hitler. Det var en fest för livsnjutare. Buffén var något för hungrigt folk: gåsleverpastej, späckad rådjurssadel, ål i gelé, parmaskinka, som bara några få kände till på den tiden ... det var en fest för frossare. De hungriga befann sig någon annanstans. De fanns överallt, i lägren, i städerna, vid fronterna ... Det fanns nästan bara hungriga kvar. Men här stod borden dukade för oss andra, för oss få. Här stillade vi en hunger av annat slag. Hungern efter glömska. Efter nöjen. Efter besinningslöshet.

Vi dansade fram till morgonen. Också Eva dansade denna natt. Också hon glömde. Också hon roade sig. Vi dansade med officerarna, arkitekterna och verkmästarna på bunkeranläggningarna, med NSDAP:s områdesledare från Sydtyskland, jag dansade med Hitlers läkare dr Brandt, med chefen för luftskyddsledningen Bredow, med Bormanns ställföreträdare på Obersalzberg, Schenk. Jag såg den sorgsna fru Bormann i festvimlet, vackrare, sorgsnare än någonsin, hennes tunga, mörka hår benat i mitten, ögonen svarta och allvarliga, utan annat uttryck än sin ständiga sorgsenhet, likt en redan drunknad som bara spökar omkring som sin egen avbild, den vackraste depressiva människa jag någonsin sett.

Tvärtemot Eva, som gömde sig bakom sin egen gladlynt-
het, visade fru Bormann sig i sin sorgsenhets klädnad och
det klädde henne. Det klädde henne lika perfekt som på por-
trättet som Pitthan målade 1940 och ställde ut i München:
en nazi-Mona Lisa i dirndlklänning av brokad.

Vi midnatt hälsade vi jublande vårt undergångsår. Året
med oräkneliga döda och en trötthet utan like. Året med mass-
morden som vi begick, avrättningarnas år och slutet på allt
detta. De otaliga flyktingarnas år och våldtäkternas,
fångenskapens år, hungerns, förtvivlans. Året med vårt
mer än bara militära nederlag. Året då vi sopades bort.
Året som uppenbarade vår skam. Året då vår skam bör-
jade. Året då vi ännu inte hade förstått att detta alltid skulle
finnas: denna skam, vår nya tyska nationalkänsla som
sakta växte i oss, som mycket tveksamt, mycket försik-
tigt kände på det nya, det som aldrig tidigare funnits i världen,
så som en nation uppstår ur en historisk erfarenhet: natio-
nen som skäms.

Året som vi bara behöver komma ihåg för att veta att det
finns tillräckligt med skäl för denna skam: året noll, som vi
då fortfarande kallade 1945.

Heil, heil, heil! ropade vi. Heil vår führer. Sieg Heil!

Fortfarande ser jag Eva stå, hur hon höjer sitt champagne-
glas mot alla som vill skåla med henne. Leende övertar hon
rollen av ställföreträdaren som tar emot nyårsönskningar till
vår högste fältherre.

För slutsegern! För slutsegern!

Som alltid finns det något i hennes leende som tillhör en i
verkligheten blyg person, något som liknar en bön om förlå-
telse för att hon står i medelpunkten. Som alltid ser jag att
hon gärna skulle vilja smyga sig undan.

För segern! säger hon snällt.

Det är hennes sista nyårsafton. Det är hennes dödsår
som börjar. Det är hennes bröllopsår. Om några veckor